

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Управління публічними фінансами (обов'язковий ОК)**

Реалізується в межах освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник: Маслак Н.Г.
(підпис)

Маслак Н.Г. к.е.н., доцент, доцент кафедри
Фінансів, банківської справи та страхування
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри: <u>фінансів, банківської справи та страхування</u>	протокол від 04.06.2024 р. №23
	Завідувач кафедри <u>Михайло ГЕЄНКО</u> (підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Лариса РИБНА
(підпис)

Декан факультету Економіки і менеджменту

Маргарита ЛИШЕНКО
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

Рибна Л.О.
(ПІБ)

Геєнко М.М.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Надія БАРАНІК
(підпис)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 18.06. 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	ОК29 ПП 9. Управління публічними фінансами			
2	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра Фінансів, банківської справи та страхування			
3	Статус ОК	Обов'язковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» (Протокол ВР СНАУ від 26.04.2021 р. №10) / спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» (Протокол ВР СНАУ від 28.03.2022 р. №11) / спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)				
6	Рівень НРК	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень			
7	Семестр та тривалість вивчення	8 (в) / 5 (о) семестр, 12 тижнів			
8	Кількість кредитів ЄКТС	5			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські		
	Денна форма навчання	24	12	-	114
	Заочна форма навчання	14	10	-	126
		Іспит			
10	Мова навчання	Українська			
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Маслак Наталія Григорівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування			
11.1	Контактна інформація	Аудиторії 404-е, 406-е, тел.. +380958195272, E-mail: n.maslak@ukr.net ; nataliia.maslak@snaeu.edu.ua Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 406а-е			
12	Загальний опис освітнього компонента	Управління публічними фінансами, як навчальна дисципліна, забезпечує формування здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічних фінансів, а також забезпечує: 1) формування теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо управління публічними фінансами як складової системи регулювання соціально-економічного розвитку країни та адміністративно-територіальних одиниць; 2) визначення напрямків розвитку методів управління публічними фінансами в рамках бюджетної та податкової систем; 3) формування кваліфікованого і науково-обґрунтованого висновку при прийнятті фінансових управлінських рішень у сфері публічних фінансів, які відображають діяльність фінансових, інституцій державних та місцевих органів влади. Дисципліна дозволяє забезпечити формування загальних таких як: ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК10. Здатність працювати автономно та у команді. А також може підсилити фахові компетентності, такі як: СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК09. Здатність здійснювати			

		ефективні комунікації. СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку. Унікальні (спеціальні, фахові) компетентності: СК14. Здатність визначати та фінансово обґрунтовувати сталий розвиток територіальних громад та сільських територій регіону.
13	Мета освітнього компонента	Формування системи знань з основ функціонування публічних фінансів, їх призначення, визначення ролі бюджетування у забезпеченні ефективного функціонування публічних фінансів; розширення та поглиблення професійних навичок використання методів та інструментарію управління публічними фінансами.
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на ОК: 19. Фінансова система, 21. Бюджетна система та 32. Виробнича практика (базова) 2. Освітній компонент є основою для ОК 33. Виробнича практика та для складання державної атестації 3. Обмеження відсутні
15	Політика академічної доброчесності	Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, академічна доброчесність – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); повторне проходження навчального курсу; відрахування з університету; (ч.5 ст. 48 проекту Закону України «Про освіту»)). Практичні роботи з дисципліни виконуються за індивідуальними завданнями, які студенти отримують від викладача. Усі роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту при умові текстових запозичень не більше 20%. У випадку недотримання даних вимог робота повертається на доопрацювання. При виявленні повторного порушення вимог академічної доброчесності студент не допускається до захисту. У разі виконання практичної роботи не за отриманим завданням результати анулюються, а студент отримує нову тему для опрацювання.
		Комунікаційна політика Студенти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком студента є перегляд новин у

		Viber. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Основи фінансової грамотності». Політика щодо пропусків занять Студенти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність студента на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку студентів і поліпшенню іміджу університету (факультету). Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну Студенти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Студент, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогалину, може звернутися по допомогу до викладача. Політика щодо оскарження оцінювання Якщо студент не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Бонуси Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки; В межах вивчення дисципліни проводиться врахування балів, отриманих в результаті неформальної освіти, відповідно до Положення СНАУ
16	Посилання на курс в Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4754

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹							Як оцінюється ДРН
	ПР1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем	ПР4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	ПР7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування	ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності	ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення	ПРН25. Знати та вміти ідентифікувати фактори залучення інвестицій територіальними громадами та сільськими територіями	ПРН26. Розуміти механізми взаємодії суб'єктів господарювання і навколишнього середовища на принципах сталого розвитку	
ДРН 1 ідентифікувати наслідки бюджетної децентралізації в Україні та визначити місце публічних фінансів серед інших видів фінансових відносин	x	x						Есе + доповіді з презентацією + тест (Kahoot!)
ДРН 2 планувати та презентувати бюджет громади (області) з урахуванням програмно-цільового методу як самостійно, так і як член команди, усвідомлюючи свій внесок та відповідальність за результат	x	x			x			Командна презентація та захист бюджету
ДРН 3 формувати справедливі процедури участі та колективного прийняття рішень, співпрацювати між собою, оцінювати власний внесок та внесок кожного члена групи у досягнення результату під час оцінювання презентацій групових та самостійних					x			Взаємне оцінювання + самооцінювання командної презентації та захисту бюджету

¹ Має відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

ДРН 4 продемонструвати практичні навички фахівця з публічного управління фінансами: - визначати стадії бюджетного процесу та бюджетні повноваження органів місцевого самоврядування; - визначати і класифікувати видатки та доходи місцевих бюджетів; - застосовувати механізми проведення аналізу програми соціально-економічного розвитку та бюджету розвитку територіальних громад; - застосовувати комплекс дій та заходів щодо організації та управління виконанням місцевих бюджетів; - використовувати аналітичні та статистичні дані під час аналізу результатів реалізації бюджетної політики держави; - аналізувати фінансову звітність з метою прийняття ефективних управлінських рішень щодо формування та використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів; - визначати соціальні, економічні та екологічні впливи в процесі інвестування; - користуватися інформацією моніторингу й оцінки для вдосконалення процесу формування рішень.	x	x	x	x	x	x	x	Захист завдань + тести
ДРН 5 Давати моральну оцінку власним вчинкам, коректно покладатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей, усвідомлюючи норми академічної доброчесності					x			Перевірка на плагіат власних робіт, аналіз звіту перевірки, оцінювання завдань студента з групи

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ²
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
<i>Тема 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи</i> Структура фінансової системи України. Визначення та структура публічних фінансів. Історичні засади розвитку публічних фінансів в Україні. Теоретичні аспекти децентралізації та формування інституту місцевого самоврядування.	2/1	-/-		14/14	1, с. 13-20; 2-6, 15, 16, 18, 20-22, 24-27, 36, 40, 41, 44-47, 49, 50
<i>Тема 2. Концепція управління публічними фінансами</i> Зміст та сутність управління публічними фінансами: основні визначення, складові та основне призначення в сфері публічного управління. Ключові вектори управління публічними фінансами: закордонний досвід в управлінні публічними фінансами. Підходи щодо управління публічними фінансами в Україні, проблематика та процеси, пов'язані з реформуванням. Функції органів управління публічними фінансами в Україні.	2/2	2/2		16/16	1, с. 280-295; 2-6, 10, 12, 13, 17, 27, 36, 47, 49, 50
<i>Тема 3. Базові принципи та інструменти забезпечення відкритості та прозорості в управлінні публічними фінансами</i> Аспекти відкритості та прозорості публічних фінансів – міжнародні документи та підходи. Національна нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Сутність фінансової політики та її зв'язок з фінансовим правом. Прояв державної активності через публічні фінанси: необхідність державного втручання в економіку за допомогою публічних фінансів;. Здійснення фінансової діяльності місцевого самоврядування на базі правової системи в сфері місцевого самоврядування. Значення цифровізації в сфері управління публічними фінансами, передовий міжнародний досвід. Значення електронного інструментарію для забезпечення прозорості публічних фінансів. Публічні закупівлі як засіб ефективного державного регулювання публічних фінансів	2/1	2/-		14/16	1-6, 12, 13, 27, 49, 50
<i>Тема 4. Визначення бюджету в системі управління публічними фінансами</i> Загальні принципи бюджетної системи та бюджетного устрою закордоном та в Україні. Значення державного бюджету. Децентралізація	4/2	-/-		14/16	1-6, 9, 20, 38, 39, 42, 50

²Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

бюджетних коштів як основна складова децентралізації публічної влади. Основні стратегії та програми, пов'язані з реформами в системі управління публічними фінансами. Бюджетна децентралізація, класифікація (питання організації системи державного управління, взаємовідносини центральних та місцевих органів влади). Основні завдання та напрями реформ щодо бюджетної децентралізації (законодавча база України). Підходи щодо створення ефективної системи управління публічними фінансами.					
<i>Тема 5. Елементи системи управління бюджетами</i> Поняття та реалізація бюджетного процесу в Україні: розгляд строків реалізації, складання та затвердження бюджетної декларації (резолуцію) та формування проекту Державного бюджету. Можливості стратегічного планування для формування ефективної системи управління публічними фінансами. Концепція програмно-цільового методу (ПЦМ) формування у плануванні та управлінні соціально-економічними об'єктами та процесами, процедури виконання Державного бюджету України. Методика впровадження програмно-цільового бюджетування на місцевому рівні в Україні. Сутність гендерно-орієнтованого бюджетування.	4/2	2/2		14/16	1-6, 20, 38, 39, 50
<i>Тема 6. Визначення публічних доходів і видатків в системі управління публічними фінансами за національними пріоритетами</i>	4/2	4/4		10/14	1-6, 9, 10, 14, 20, 50
<i>6.1 Джерела формування публічних доходів</i> Сутність, основні джерела формування, методи акумулювання публічних доходів. Питання забезпечення відкритості та прозорості. Особливості структури доходів Державного бюджету України.					
<i>6.2 Напрями публічних видатків та управління ними</i> Сутність і призначення публічних видатків. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України. Визначення основних причини виникнення та шляхи оптимізації бюджетного дефіциту. Управління публічними видатками: значення економічного змісту, особливості, класифікація видатків за держбюджетом, розподіл та використання бюджетних видатків. Питання фінансування позабюджетних фондів України.					
<i>Тема 7. Податкова система і податкова політика в управлінні публічними фінансами</i> Значення податкової системи і податкової політики. Аналіз змін у політичному, економічному, бізнесовому та суспільному аспектах діяльності. Визначення поведінки суб'єктів фінансових відносин, підходи до	2/2	-/-		16/18	1-6, 48, 50

наповнення централізованих та децентралізованих фондів. Нормативно-правова база, податкові реформи та структура оподаткування. Управління загальнодержавними податками та зборами. Значення стандартів управлінських процесів та контролю. Пільгове оподаткування: особливості управління.					
<i>Тема 8. Місцеві бюджети та підходи щодо управління міжбюджетними трансферами</i> Місцеві бюджети – основа фінансів місцевих органів влади. Доходи та видатки місцевих бюджетів. Програмно-цільове бюджетування на місцевому рівні. Застосування гендерно-орієнтовного підходу в бюджетному процесі. Розвиток та регулювання партиципаторного бюджетного процесу в громадах. Теоретико-методологічні основи механізму регулювання міжбюджетних відносин. Сучасні методи та інструменти механізму регулювання міжбюджетних відносин. Підходи щодо перерозподілу державних фінансових ресурсів між всіма рівнями публічної влади. Міжбюджетні трансферти та їх значення (український досвід). Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету та механізм їх надання. Методика оцінки ефективності механізму регулювання міжбюджетних відносин та розробка заходів щодо його вдосконалення та оцінка ступеня узгодженості інтересів суб'єктів міжбюджетних відносин.	4/2	2/2		16/16	1-6, 9, 11, 19, 21, 23, 27-35, 37-39, 42, 43, 50
Всього	24/14	12/10		114/126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	К-сть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	К-сть годин
ДРН 1 ідентифікувати наслідки бюджетної децентралізації в Україні та визначити місце публічних фінансів серед інших видів фінансових відносин	Перевернутий клас (flipped classroom) або навчання через діалог Дискусія Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання: Socrative, Kahoot!)		Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Дослідження проблеми (бібліотечне, інтернет видання та рекомендовані джерела інформації) Самооцінювання знань	
ДРН 2 планувати та презентувати бюджет громади (області) з урахуванням програмно-цільового методу як самостійно, так і як член команди, усвідомлюючи свій внесок та відповідальність за результат	Оглядова та проблемна лекції, пояснення, ілюстрації Робота на практичних заняттях Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання та оцінювання: Socrative, Kahoot!)		Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Взаємне навчання (peer to peer learning) Дослідження проблеми, підготовка реферату (есе) Самооцінювання знань	
ДРН 3 формувати справедливі процедури участі та колективного прийняття рішень, співпрацювати між собою, оцінювати власний внесок та внесок кожного члена групи у досягнення результату під час оцінювання презентацій групових та самостійних	Мультимедійна лекція, лекція-дискусія, Робота в малих групах		Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Збір інформаційного матеріалу (звітність об'єкта дослідження, мережа Інтернет), його аналіз	
ДРН 4 продемонструвати практичні навички магістра з публічного управління фінансами: - визначати стадії бюджетного процесу та бюджетні повноваження органів місцевого самоврядування; - визначати і класифікувати видатки та доходи місцевих бюджетів; - застосовувати механізми проведення аналізу програми соціально-економічного	Мультимедійна лекція Робота на практичних заняттях Система реагування в класі (CRS) («clicker») (ігрові платформи навчання: Socrative, Kahoot!)		Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Виконання практичних робіт Самооцінювання знань	

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	К-сть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	К-сть годин
розвитку та бюджету розвитку територіальних громад; - застосовувати комплекс дій та заходів щодо організації та управління виконанням місцевих бюджетів; - використовувати аналітичні та статистичні дані під час аналізу результатів реалізації бюджетної політики держави; - аналізувати фінансову звітність з метою прийняття ефективних управлінських рішень щодо формування та використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів; - визначати соціальні, економічні та екологічні впливи в процесі інвестування; - користуватися інформацією моніторингу й оцінки для вдосконалення процесу формування рішень.				
ДРН 5 Давати моральну оцінку власним вчинкам, коректно покладатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей, усвідомлюючи норми академічної доброчесності	Спілкування		Перевірка на плагіат власних наукових робіт, аналіз звіту з плагіату, оцінювання завдань студента з групи або публікацій в наукових виданнях	
		36+2		112

Індивідуальне навчання студентів реалізується через систему дистанційної освіти (СДО) з використання платформи Moodle. Матеріали для вивчення дисципліни викладені на сторінці курсу «Управління публічними фінансами» у відповідності до силабусу. З кожної теми студентам надається лекційний матеріал, додаткові навчальні матеріали у вигляді методичних рекомендацій для практичних занять та самостійної роботи, а також перелік завдань для семінарських та практичних робіт. Для оцінювання роботи студентів на семінарських та практичних заняттях по темах дисципліни передбачено блок тестових питань, реферати. Для оцінювання самостійної роботи – індивідуальне завдання.

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

№	Методи діагностичного оцінювання		Дата складання
1.	Вхідний контроль знань		Перше заняття

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Об'єкти та методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Есе + доповідь з презентацією	5 балів / 5%	2-й тиждень
2.	Командний проект + презентація	20 балів / 20%	4-й тиждень
3.	Практичне (індивідуальне) завдання + захист	25 балів (5x5 балів) / 25%	11-12-й тиждень
4.	МКР1, МКР2	20 балів (2x10 балів) / 20%	6 тиждень, 12 тиждень
		70	
5.	Підсумкова атестація: Іспит (письмовий): 10 тестових завдань, 1 теоретичне питання, 1 задача; передбачена співбесіда	30 балів / 30%	За розкладом (під час сесії)
		100	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Есе + доповідь з презентацією	<3 балів	3 бали	4 балів	5 балів
	Незначна обізнаність щодо проблеми, наведено короткий опис. Не демонструє самостійного мислення щодо обраної теми. Представлення результатів досліджень способом, що розкриває його зміст і результатів	Наведено більшою мірою проблеми (без аналізу) недостатньо обґрунтування основних моментів, не достатньо послідовна аргументація. Представлення результатів досліджень у різний спосіб	Продемонстровано розуміння, глибину та деталізацію проблеми; основні моменти обґрунтовані, аргументи послідовними; вивчаються різні точки зору. Представлення результатів досліджень у відповідному форматі	Досить глибоко та / або детально розкрита проблема, проаналізовані різні погляди на проблему; всі основні моменти викладені, аргументи послідовні та вагомі; аналізуються різні точки зору, наводяться власні пропозиції. Представлення результатів досліджень у спосіб, що є найбільш відповідним за певних обставин з використанням різних форм подання інформації
Командний проект + презентація	<10 балів	10 балів	15 балів	20 балів

	Не всі складові проекту розроблено та/або інформація подана неструктуровано, немає розуміння логічної моделі (рамки). Результати представлено у невідповідному форматі.	Наявні усі складові без детального обґрунтування. Інформація а структурована, є чітке розуміння логічної моделі (рамки), реалізовано усі кроки формування проекту. Результати представлено у відповідному форматі.	Обґрунтована важливість ідеї проекту, виконано усі складові. Наявні усі складові з обґрунтуванням. Є чітке розуміння логічної моделі (рамки), реалізовано усі кроки формування проекту. Результати представлено у відповідному форматі. Дані є актуальними.	Обґрунтована важливість ідеї проекту, виконано усі складові з повним обґрунтуванням та глибоким аналізом. Є чітке розуміння логічної моделі (рамки), реалізовано усі кроки формування проекту. Аналіз є ґрунтовним, визначено ризики та перспективи. Форма представлення повністю відповідає вимогам.
	Студенти не беруть участь у груповому обговоренні, надають зворотній зв'язок на виступи інших. Презентація відсутня або неструктурований, відображає зміст проекту.	Презентація участково відображає зміст проекту, витримано таймінг. Студенти беруть участь у груповому обговоренні, Зворотній зв'язок не надано рекомендацій.	Презентація повністю відображає зміст проекту, витримано таймінг. Студенти беруть участь у груповому обговоренні, обґрунтовують висновки.	Презентація повністю відображає зміст проекту, витримано таймінг. Студенти рефлексують результати діяльності команди, слухають, оцінюють та ефективно реагують на думки інших, та частково модерують групове обговорення ґрунтовно надають зворотній зв'язок
Практичне (індивідуальне) завдання (max 25 балів: 5 завдань по 5 балів)	<3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та обробляє інформацію інтерпретує дані, одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює інформацію, та обробляє та логічно обробляє дані, одержані результати, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, й самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
МКР1, МКР2 (max 10 балів: 2 МКР по 10 балів)	<60% правильних відповідей	60-74% правильних відповідей	75-89% правильних відповідей	90-100% правильних відповідей
Підсумкова атестація:	<18 балів	18-21 бал	22-26 балів	27-30 балів

Іспит (письмовий): 10 тестових завдань, 1 теоретичне питання, 1 задача; передбачена співбесіда	<60% правильних відповідей	60-74% правильних відповідей	75-89% правильних відповідей	90-100% правильних відповідей
--	-------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	----------------------------------

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення кожної теми	Кожне заняття
2	Письмовий зворотний зв'язок на есе	Протягом 2 тижнів після складання
3	Консультації, усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над командним проєктом	Під час занять
	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації проєкту та індивідуального завдання	Під час захисту
3	Оцінка та самооцінка тестування	6 тиждень, 11 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і нормативного оцінювання. Передбачається **взаємне оцінювання (peer assessment)** та **самооцінювання** як елемент формативного оцінювання (після презентації проєкту) та сумативного оцінювання – на основі балів, що виставив викладач групі, студенти самостійно розподіляють їх відповідно до внеску кожного у спільний результат за певними критеріями (відповідальність, внесок у створення ідеї, участь та своєчасність виконання завдань, які ставила група, участь у дискусії під час захисту).

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники

1. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В. Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/22504/1/publ_fifansy_2023.pdf
2. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
3. Музиченко Г. В., Коляда Т. А. Публічні фінанси: навчальний посібник з дисципліни [для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціально-поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» та 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форми навчання]. Одеса: Вид-во «Університет Ушинського». 2022. 100 с.

6.1.2 Методичне забезпечення

4. Управління публічними фінансами: Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» всіх форми навчання. / укл. Н.Г. Маслак. Суми, 2024. 133 с.
5. Управління публічними фінансами: Методичні вказівки до практичних (семінарських) занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» всіх форм навчання. / укл. Н.Г. Маслак. Суми, 2024. 142 с.
6. Управління публічними фінансами: Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» всіх форм навчання. / укл. Н.Г. Маслак. Суми, 2024. 165 с.

6.1.3 Інші джерела

7. Дяченко С. А. Публічні, державні та місцеві фінанси: співвідношення понять. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2018. № 4 (64). С. 59-63. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2018/13.pdf
8. Задихайло О. А. Співвідношення понять «державне управління», «публічне управління» та «публічне адміністрування в категоріальному апараті адміністративного права. *Державне управління: теорія та практика*. 2016. №2. С. 15-23. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/law/article/view/3163>
9. Кириленко О. П. Місцеві бюджети України: історія, теорія, практика: монографія. К. : НІОС, 2020. 384 с.
10. Краснікова Л. І. Теорія державних витрат та суспільний вибір: монографія; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». К., 2019. 108 с.

11. Механізм регулювання міжбюджетних відносин в Україні: пріоритети, інструменти, перспективи: монографія / Л. А. Костирко, Н. Ю. Велентейчик. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2016. 280 с.
12. Молдаван О. Модернізація системи публічних фінансів та запровадження нової моделі управління. *Стратегічні пріоритети*. 2014. №2(31). С. 35-42.
13. Нечай А. А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків : монографія. Чернівці : Рута, 2014. 264 с.
14. Пришва Н. Ю. Публічні доходи: поняття та особливості правового регулювання: монографія. К.: КНТ, 2008. 200 с.
15. Рожко О. Д. Державні фінанси України : детермінанти та пріоритети розвитку : монографія. Київ : Ліра-К, 2016. 289 с.
16. Швайко М. Л. Розвиток публічних фінансів України у сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2019. №11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/89.pdf

6.2 Додаткові джерела

17. Акімов О. Формування владних повноважень суб'єктів правовідносин у публічному управлінні: системогенезний підхід. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 3 (42). С. 53-60. URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik_dums/2019/2019_03\(42\)/8.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik_dums/2019/2019_03(42)/8.pdf)
18. Березовська С. В. Публічні фінанси: поняття та суть. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/7362/%D0%91%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%9F%D1%83%D0%B1%D0%BB.%20%D1%84%D1%96%D0%BD.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
19. Бричко А.М., Лукаш С.М., Маслак Н.Г. Теоретичні підходи ендегенного регіонального розвитку. *Contemporary Transformations in the Age of Globalization: International Scientific Conference Economics and Management*; March 23, 2018. Klaipeda, Lithuania. С. 117-120.
20. Бюджетна система: навч. посіб. / Н. І. Климаш, К. В. Багацька, І. В. Дем'яненко та ін. ; за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів : «Магнолія 2006», 2014. 296 с.
21. Волохова І.С. Місцеві фінанси України в умовах децентралізації: дисертація д-ра екон. наук: 08.00.08, Одес. нац. екон. ун-т. Одеса, 2015. 460 с.
22. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: підручник. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.
23. Карлін М.І. Місцеві платежі в системі публічних фінансів України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2015. Вип. 28. 163 с.
24. Колесникова К. О. Співвідношення державного управління та публічного адміністрування у процесі суспільної трансформації. *Публічне управління*. С. 41-45. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Pubupr_2013_3_8

25. Корецька С.О. Аналіз категоріального апарату публічних фінансів. *Інвестиції, практика та досвід*. 2011. № 19. С. 25–27.
26. Кравченко В.І. Фінанси України: сучасні виклики і проблеми розвитку. *Економіка та держава*. 2013. № 5. URL: <http://www.economy.in.ua>
27. Куценко Т. Ф. Публічні фінанси в Україні: зміст та структура з урахуванням сучасних тенденцій розвитку. *Економіка та держава*. 2016. №6. С. 62-66.
28. Maslak Nataliia, Brychko Alina, Maslak Oleksandr, Lukash Svitlana State policy and financial support for the development of the Ukrainian agrarian economy. *Public policy and Administration*. 2021. Vol 20, №2. DOI: <https://doi.org/10.13165/VPA-21-20-2-04> URL: <https://ojs.mruni.eu/ojs/public-policy-and-administration/article/view/5380>
29. Маслак Н.Г., Маслак О.М. Державна фінансова підтримка в системі фінансового забезпечення фермерських господарств України. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Випуск 72. Частина 2. С. 106-112. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.72-40> URL: http://bses.in.ua/journals/2021/72_2_2021/18.pdf
30. Маслак Н. Г. Механізми державної підтримки сільськогосподарських підприємств через банки. *Актуальні питання обліку, аудиту та оподаткування сільськогосподарських підприємств* : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., доц.. Славкової О.П. Суми : Видавництво: ПП Вінніченко М.Д., ФОП Литовченко Є.Б., 2017. С. 137-148.
31. Маслак Н.Г. Маслак О.М. Спроможність територіальних громад України та Сумської області / *Діагностика функціонування регіональної економічної системи*: монографія. / за наук. ред. Данька Ю.І., Медвідь В.Ю., Ковальнової О.М. Суми, «Університетська книга», 2020. 281 с. С. 95-109.
32. Маслак Н. Г. Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад Сумської області. *Соціально-економічні проблеми розвитку бізнесу та місцевого самоврядування*: тези Міжнародної науково-практичної конференції (14 - 15 червня 2018 року). Мелітополь: ТНАУ. С. 328-331. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/4370>
33. Маслак Н. Г. Напрями взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної виконавчої влади щодо формування спроможних територіальних громад. *Технології XXI сторіччя*: збірник тез за матеріалами 24-ої міжнародної науково-практичної конференції (10-15 вересня 2018 р.). Ч.2. Суми, Одеса: СНАУ, 2018. 248 с. С. 52-55.
34. Маслак О.М., Маслак Н.Г. Напрями державної фінансової підтримки фермерських господарств в Україні. *Економіка, облік, фінанси і право: аналіз тенденцій та перспектив розвитку*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 7 квітня 2021 р.): у 3 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2021. Ч. 1. 63 с. С. 43-45.
35. Маслак Н.Г. Обґрунтування механізму фінансування охорони здоров'я України в умовах реформування. *Україна, Болгарія, ЄС: економічні та соціальні тенденції розвитку*: Матеріали V Міжнародної науково–

- практичної конференції, 26 червня – 4 липня 2021 р., м. Бургас (Болгарія). Бургас: Авангард Пріма, 2021. 188 с. С. 128-131.
36. Міненко М. А. Трансформація системи державного управління в сучасні моделі регулювання суспільства. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=581>
37. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук]. К.: 2017. 119 с.
38. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 №1602-III Відомості Верховної Ради України. 2000. №25. Ст. 195.
39. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України №183-VIII від 1 лютого 2015 року / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text>.
40. Регіональне управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Л. Л. Приходченко, С. Є. Саханенко та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с.
41. Рибіна Л.О. Роль публічних фінансів в розвитку фінансової інклюзії як фактору забезпечення стійкого розвитку сільських територій. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №(2(49)). С. 180-185. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-28>
42. Рибіна Л.О. Удосконалення методів фінансування закладів освіти з місцевого бюджету. *Приазовський економічний вісник*. 2021. №2 (25). С. 175-180 URL: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-2-31>
43. Рибіна Л.О. Управління процесом публічного інвестування регіонального сталого розвитку. Теоретико-методичні та практичні аспекти публічного управління та адміністрування: монографія за ред О.П. Славкової. Суми: МакДен. 2023. С. 24-45.
44. Таран Є. І. Співвідношення понять «державне управління», «публічне адміністрування» та «публічне управління» у трансформаційних процесах України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. Том 31 (70). №2. С. 33-37. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/7.pdf
45. Хомутенко А.В. Прагматика та семантика термінів фінансової науки «суспільні фінанси», «публічні фінанси» та «державні фінанси». *Фінанси України*. 2017. №1. С. 111–126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJKN/Fu_2017_1_9
46. Цигикал О.Б., Маслак Н.Г. Види фінансових дисбалансів та причини їх виникнення. *Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку та права в Україні та світі*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 17 березня 2021 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2021. Ч. 2. 87 с. С. 19-20.
47. David N. Hyman. Public Finance: A Contemporary Application of Theory to Policy. 10 Edition. 2011 South% Western, Cengage Learning. URL: <http://www.google.com.ua/> url?url=http://

/www.uv.mx/personal/clelanda/files/2014/09/Hyman%
David%2011%Public%Finance.pdf

48. Rybina L., Samoshkina I., Melnyk M. Priority of functional directives of the system of taxation (by the example of Ukraine). *European journal of economics and management*, 2019. Volume 5. Issue 2. P.13-19.
49. Jonathan Gruber. Public Finance and Public Policy. Massachusetts Institute of Technology. United States of America. Worth Publishers. 2011. URL: <http://www.google.com.ua/url?url=http://www.gbv.de/dms/zbw/615217605.pdf>

6.3 Програмне забезпечення

50. Управління публічними фінансами: навчальні матеріали на платформі MOODLE CHAY. URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4754>

Можливе вивчення елементів дисципліни через МОК (неформальна освіта)

1. Управління публічними фінансами: програма, яка реалізується Департаментом публічної політики та врядування Київської школи економіки (KSE) за підтримки Урядів Швеції та Німеччини. URL: <https://kse.ua/ua/kse-program/upravlinnya-publichnimi-finansami-mpf/>

2. Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад. Програма AMU: навчальні матеріали на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:AMU+GOB101+2018_T3/course/

3. Складання прогнозу місцевого бюджету: теорія і практичні аспекти: навчальні матеріали на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+BUDG101+2020_T3/about

4. Децентралізація: від патерналізму до відповідального розвитку: навчальні матеріали на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+DC101+2019_T3/course/

5. Децентралізація в Україні – теорія та практика. Програма DOBRE: DC101 : навчальні матеріали на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+DC101+2017_T4/course/

6. Місцевий економічний розвиток: Готовність громад до залучення інвестицій: навчальні матеріали на платформі Despro. URL: <https://udl.despro.org.ua/>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи

ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Гєєнко М.М.

(ПІБ)

[Підпис]
(підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри

Фінансів, банківської справи та страхування)

Горюха Радіна Л.О.

(посада, ПІБ)

[Підпис]
(підпис)